

جغرافیای طبیعی استان

موقعیت نسبی

استان همدان در گستره‌ای به مساحت ۱۹۴۹۱ کیلومتر مربع، در غرب ایران بین ۳۳ درجه و ۵۹ دقیقه تا ۳۵ درجه و ۴۴ دقیقه عرض شمالی و ۴۷ درجه و ۴۷ دقیقه تا ۴۹ درجه و ۳۰ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است.

این استان از شمال به استان‌های زنجان و قزوین، از جنوب به استان لرستان، از شرق به استان مرکزی و از غرب به استان کرمانشاه و قسمتی از استان کردستان محدود است.

براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن آبان‌ماه سال ۱۳۹۵ کل جمعیت استان ۱۷۳۸۲۳۴ نفر می‌باشد که از این عده ۸۸۰۳۱۸ نفر مرد و ۸۵۷۹۱۶ نفر زن بوده است. همچنین از کل جمعیت استان ۱۰۹۷۲۱۷ نفر در مناطق شهری، ۶۳۹۰۰۵ نفر در مناطق روستایی سکونت داشته و ۲۰۱۲ نفر غیرساکن بوده‌اند.

ناهمواری‌ها

ناهمواری‌های استان در طی دوران زمین شناسی دچار تغییرات زیادی شده است. یکی از عوامل تغییر شکل ناهمواری‌های استان، آب‌های روان بوده است. آب‌های روان در برخی مناطق باتخریب ارتفاعات و انباشتن مواد در چاله‌ها، سبب کاهش ارتفاع کوه‌ها و پیدایش دشت‌های متعددی شده‌اند. در برخی مناطق نیز شدت عمل آب‌های روان به اندازه‌ای بوده که شکل ناهمواری‌ها را معکوس کرده است برای مثال کوه به دره تبدیل شده و یا دره‌ای عمیق در دوره‌های گذشته، اکنون به صورت کوه در آمده است. کوه خان‌گرمز در غرب تویسرکان نمونه‌ای جالب از این پدیده است. ناهمواری‌های استان به اشکال مختلف پدید آمده است که ذیلاً به آن اشاره می‌شود.

الف- ارتفاعات: ارتفاعات استان عموماً جهت شمال غربی- جنوب شرقی دارند و به طور کلی در شمال، مرکز و جنوب استان قرار گرفته‌اند. هر یک از این ارتفاعات، شامل بخشی از کوه‌های مختلف ایران است.

۱- ارتفاعات شمالی: این کوه‌ها در قسمت شمال غربی کوه‌های مرکزی ایران قرار دارند و خط الرأس آن‌ها مرز بین استان قزوین است. جنس کوه‌های شمالی، عمدتاً از سنگ‌های آذرین بیرونی و سنگ‌های آهکی است.

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۲- **ارتفاعات میانی:** شامل سلسله جبال الوند است که به موازات ارتفاعات شمالی، از مرزهای غربی استان شروع می‌شود و تا حوالی شهر ازندریان در نزدیکی جاده همدان-ملایر ادامه دارد. قله الوند با ارتفاع ۳۵۷۴ متر از سطح دریا در این سلسله جبال قرار دارد و جنس این کوه‌ها سنگ آذرین درونی (گرانیت) است. در غرب استان و در شمال دشت همدان- بهار ارتفاعاتی قرار دارد که از نظر بلندی چندان مهم نیستند و این ارتفاعات عمدتاً از آهک‌های بلورین تشکیل شده‌اند. غار معروف علیصدر (در ۷۵ کیلومتری شمال غربی همدان) در این تشکیلات به وجود آمده است.

۳- **ارتفاعات جنوبی:** این ارتفاعات که به کوه‌های گرو موسوم‌اند همانند ارتفاعات شمالی و میانی استان، جهت شمال غربی- جنوب شرقی دارند و بخشی از کوه زاگرس محسوب می‌شوند. این کوه‌ها به صورت دیواره‌ای بین استان‌های همدان و لرستان کشیده شده‌اند و جنس آنها، عمدتاً از سنگ‌های آهکی است و مرتفع‌ترین قله‌ی این کوه ورخاش به ارتفاع ۳۶۳۹ متر، حد فاصل استان‌های همدان و لرستان است. در جنوب شرقی استان نیز، ارتفاعات پراکنده‌ای دیده می‌شود که از مهم‌ترین آنها می‌توان از کوه سرده و کوه گرمه نام برد. شهر ملایر در دامنه کوه گرمه واقع شده است.

۴- **کوه‌های پراکنده:** در حد فاصل ارتفاعات شمالی و میانی استان، کوه‌هایی به طور پراکنده واقع‌اند که از جمله آنها می‌توان قلی‌آباد و قره داغ را در شهرستان کبودرآهنگ نام برد.

ب- **دشت‌ها:** دشت‌های استان از نظر نحوه پیدایش به دو دسته تقسیم می‌شوند.

- دشت‌های تراکمی.

- دشت‌های فرسایشی (کاوشی).

دشت‌های تراکمی در اثر انباشت آبرفت‌ها در مناطق پست به وجود آمده‌اند و دشت‌های فرسایشی در اثر تخریب و جابجایی مواد سازنده‌ی ارتفاعات ایجاد شده‌اند، در استان دشت‌های ملایر و تویسرکان از نوع فرسایشی و بقیه از نوع تراکمی هستند.

آب و هوا

آب و هوای استان به طور کلی تحت تاثیر عرض جغرافیایی، ارتفاع، مکان، امتداد کوه‌ها و فاصله از دریا است. جابجایی توده‌های هوا در تعیین نوع آب و هوای هر منطقه نقش مهمی دارد.

توده‌های شمالی: این توده هوا در ماه‌های سرد سال از عرض شمالی کشور حرکت می‌کند، هوای استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سبب کاهش دما و بارندگی بیشتر به صورت برف می‌شود.

توده‌های جنوبی: این توده هوا در ماه‌های گرم سال از عرض‌های جنوبی کشور و منطقه حرکت می‌کند. استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و موجب افزایش دما و کاهش یا قطع بارندگی می‌شود.

۱- سرزمین و آب و هوا

توده‌های غربی: این توده‌ها در ماه‌های مرطوب سال (آبان تا خرداد) از غرب، جنوب‌غرب و شمال‌غرب وارد کشور شده و موجب افزایش نسبی دما و بارندگی در سطح استان می‌شود.

به‌طور کلی آب و هوای استان در نتیجه وجود کوه‌های مرتفع، رودخانه‌ها و چشمه‌سارهای فراوان و پر آب و پستی و بلندی‌های زیاد، متغیر است. بدین ترتیب که هوای دره‌های شمالی کوه الوند، سرد و پربرف و باران و تابستان‌های آن معتدل است.

رودخانه‌ها: رودخانه‌های استان عموماً از برف فصول مرطوب تغذیه می‌شوند و در فصل تابستان که گیاهان نیاز به آب دارند به استثنای یک یا دو رود مثل گاماسیاب و سیمینه رود، خشک شده یا به حداقل میزان آبدهی می‌رسند. مهم‌ترین رودهای استان عبارتند از:

۱- **سیمینه‌رود:** این رودخانه واقع در بخش مرکزی از دامنه‌های شمالی الوند و کوه الموقلاخ در غرب دشت بهار سرچشمه می‌گیرد و در شهرستان همدان به رودخانه قره‌چای می‌پیوندد. این رودخانه از مجموعه رودخانه‌های کوچک و خشک رودهایی که در مواقع بارندگی دارای آب هستند تشکیل می‌شود.

۲- **رودخانه قره‌چای (قوریچای):** قوریچای از گردنه زاغه و دره‌های آبادی الفاوت و آبهندو سرچشمه گرفته و در اراضی امزاجرد به سیمینه‌رود می‌ریزد.

۳- **رودخانه‌های دمیق و ایده‌لو:** از ارتفاعات شمالی دهستان سردرود و ارتفاعات خداپنده‌لو سرچشمه می‌گیرند و به رودخانه سیمینه رود می‌پیوندد.

۴- **رودخانه وفرجین:** این رودخانه از قله کلاغ لان الوند سرچشمه گرفته و به چراگاه آبادی گنج تپه بهار منتهی می‌شود.

۵- **رودخانه دره مراد بیگ:** این رودخانه‌هاز کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و به رودخانه خاکو می‌ریزد.

۶- **رودخانه سیمین:** رودخانه سیمین از قله کلاغ لان الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه‌هایی که از گردنه اسدآباد و همه کسی سرچشمه دارند به طرف آبادی امزاجرد جاری می‌شود.

۷- **رودخانه عباس‌آباد:** از دره‌های گنج نامه و تاریک دره، سرچشمه گرفته به رودخانه خاکو منتهی می‌شود.

۸- **رودخانه خاکو:** از کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از کنار آبادی‌های خاکو، چشین، مزدقینه، گراچقا و ده پیاز در اراضی آبادی امزاجرد به سیمینه‌رود می‌ریزد.

۹- **رودخانه گردنه اسدآباد:** از گردنه اسدآباد سرچشمه‌گرفته و از کنار آبادی‌های رسول آباد فعلی و گندهجین گذشته و در نزدیکی آبادی مالک اشتر با رودخانه همه کسی یکی شده و به سیمینه‌رود می‌ریزد.

۱۰- **رودخانه همه‌کسی:** رودخانه همه‌کسی که از گردنه همه‌کسی سرچشمه می‌گیرد؛ پس از عبور از چندین دهستان به رودخانه قره‌چای منتهی می‌شود.

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

- ۱۱- رودخانه درجزین: از دره‌های جنوبی کوه خرقان سرچشمه گرفته پس از گذشتن از دهستان درجزین، به رودخانه قره‌چای می‌ریزد.
- ۱۲- رودخانه شهاب: از کوه‌های شرقی و غربی دهستان چهاردولی سرچشمه می‌گیرد و پس از گذشتن از کنار آبادی خسرو آباد به خرم‌رود می‌ریزد.
- ۱۳- قلقل‌رود: از دره‌های جنوب‌غربی کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه شهاب به رودخانه گاماسیاب منتهی می‌شود.
- ۱۴- رود ملایر (حرم‌آباد): رود ملایر از ارتفاعات جنوب شرق ملایر سرچشمه گرفته، به سوی ملایر جاری می‌شود؛ سپس جاده ملایر- بروجرد را قطع کرده به طرف نهاوند ادامه یافته و به گاماسیاب می‌پیوندد.
- ۱۵- رودخانه گاماسیاب: این رودخانه یکی از طولی‌ترین رودخانه‌های ایران به‌شمار می‌رود که از جنوب-غرب شهرستان نهاوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از دشت نهاوند و آبیاری باغات و کشتزارهای اطراف آن، در کنار آبادی لیلی یادگار، شاخه رود ملایر (حرم‌آباد) را دریافت می‌کند، در کنار آبادی گردیان، قلقل‌رود از تویسرکان بدان متصل می‌گردد. گاماسیاب از شاخه‌های اصلی رود کرخه به‌شمار می‌رود که در شهرستان خرم‌آباد با نام سیمره نامیده می‌شود و کلیه رودخانه‌های شرقی کبیر کوه و تمام رودخانه‌های لرستان به آن می‌پیوندند و پس از گذشتن از لرستان در غرب خوزستان جاری و کرخه نامیده می‌شود و بالاخره به باتلاق هورالعظیم منتهی می‌گردد.
- ۱۶- خرم‌رود: از دره‌های شمال شرقی آبادی شهرستانه و ارتفاعات الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از تویسرکان وارد شهرستان کنگاور می‌شود.
- ۱۷- کرزان رود: از علیای دره آبادی گشانی و سنجوران سرچشمه گرفته و در حدود آبادی اریکان با دو شعبه از رود سراپی و سرکان یکی شده و بنام قلقل‌رود، آبادی‌های اطراف خود را مشروب نموده و سپس به رودخانه گاماسیاب می‌ریزد.

سرزمین و آب و هوا

مقدمه

اطلاعات این فصل شامل تقسیمات کشوری، آب و هوا و محیط زیست است. ضرورت انجام تقسیمات کشوری، برای نخستین بار در سال ۱۲۸۶ شمسی با تصویب قانون تشکیلات ایالات و ولایات مورد توجه قرار گرفت که در واقع زیر بنای قانون فعلی تقسیمات کشوری است.

تا سال ۱۳۶۷ استان همدان متشکل از چهار شهرستان، دوازده بخش و سی و سه دهستان بود. بخش‌های کیبودرآهنگ و اسدآباد در سالهای ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ به شهرستان تبدیل گردید. در سال ۱۳۶۸ دهستان خزل غربی از شهرستان نهاوند و در سال ۱۳۶۹ دهستان پارسینه از شهرستان اسدآباد منتزع و به استان کرمانشاه ملحق شدند. همچنین بخش‌های بهار و رزن نیز در سال ۱۳۷۲ به شهرستان تبدیل شده‌اند.

همچنین، بعد از سرشماری آبان ماه سال ۱۳۷۵ آبادی‌های جورقان، دمق، قهاوند و ازندریان و در سال ۱۳۷۹ آبادی‌های جوکار، گل تپه، فرسج و شیرین سو به شهر تبدیل شدند. در سال ۱۳۸۴ نیز سه آبادی برزول، گیان و زنگنه به نقاط شهری استان اضافه شده‌اند و در سال ۱۳۸۶ روستای عین‌آباد جذب شهر تویسرکان شد. در سال ۱۳۸۸ نیز بر اساس مصوبه هیأت وزیران، بخش فامنین شهرستان همدان تبدیل به شهرستانی متشکل از بخش جدید پیشخور با ترکیب دهستان پیشخور و دهستان جدید زردشت و بخش مرکزی با ترکیب دهستان‌های خرم‌دشت و مفتوح گردید. همچنین بخش جدید پیرسلیمان به مرکزیت روستای آجین در شهرستان اسدآباد ایجاد گردید. در سال ۱۳۹۰ نیز بر اساس مصوبه هیأت وزیران آبادی‌های آجین در شهرستان اسدآباد و مهاجران در شهرستان بهار به شهر تبدیل گردید. دهستان ترک شرقی نیز از بخش جوکار ملایر به بخش مرکزی آن شهرستان انتقال یافت و روستای گنج تپه از دهستان سفالگران بخش لالجین به دهستان سیمینه‌رود بخش مرکزی شهرستان بهار منتقل گردید. همچنین روستای زمان آباد از دهستان شعبان بخش مرکزی نهاوند جذب آبادی جهان آباد در همان بخش گردید. در سال ۱۳۹۶ بر اساس مصوبه هیأت وزیران روستای کرفس در شهرستان رزن و روستای اسلام‌آباد آق‌گل در شهرستان ملایر به شهر تبدیل گردید و نام آن به اسلامشهر آق‌گل تغییر یافت.

بخش قروه درگزین در اسفند ۱۳۹۷ با تصویب هیأت وزیران با نام شهرستان درگزین، از بخش به شهرستان ارتقاء یافت. شهرستان درگزین با ۸۴۰ کیلومتر مربع وسعت، متشکل از ۲ بخش مرکزی و شاهنجرین، ۲ شهر قروه درگزین و کرفس و ۴ دهستان می باشد. این شهرستان از شمال به کوه‌های خرقان شهرستان آوج

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

دراستان قزوین، از شرق به شهرستان ساوه در استان مرکزی، از جنوب به شهرستان فامنین و از غرب به شهرستان رزن منتهی می‌گردد. جمعیت درگزين بر مبنای سرشماری سال ۱۳۹۵، ۳۶۹۸۴ نفر می‌باشد.

تعاریف و مفاهیم

شهرستان: واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

بخش: واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر، که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

شهر: محلی با حدود قانونی است که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های شهر باشد.

دهستان: کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن است و امکان خدمات‌رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم و شبکه‌ای واحد را فراهم می‌نماید.

آبادی: یک نقطه جغرافیایی شامل مجموعه یک یا چند مکان و اراضی به هم پیوسته (اعم از کشاورزی و غیرکشاورزی) که خارج از محدوده شهرها یا هر آبادی دیگر واقع شده و دارای محدوده ثبتي یا عرفی مستطیل باشد. اگر آبادی در زمان آمارگیری محل سکونت خانوار یا خانوارهایی باشد، دارای سکنه و در غیر این صورت خالی از سکنه تلقی می‌شود.

ایستگاه همدیدی (ایستگاه سینوپتیک): ایستگاهی است که در آن، عوامل مختلف جوی از قبیل دما خشک و تر، مقدار و نوع ابر، مقدار بارندگی، نوع پدیده جوی، سمت و سرعت باد، تبخیر، فشار، ساعت‌های آفتابی، نحوه تغییرات فشار، میزان تابش خورشید و... براساس دستورالعمل‌های مشخص و در رأس ساعت‌های معین (به طور همزمان در سراسر جهان)، اندازه‌گیری و پس از ثبت در یک دفتر مخصوص، توسط دستگاه‌های مخابراتی از قبیل SSB، تلفن و تلکس، به مراکز هواشناسی در سراسر جهان مخابره می‌شود.

پایین‌ترین کمیته (حداقل مطلق): عبارت است از پایین‌ترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

بالاترین بیشینه (حداکثر مطلق): عبارت است از بالاترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

رطوبت نسبی: مقدار هوای تر موجود در یک واحد حجم از هوای معمولی است.

۱- سرزمین و آب‌وهوا

میانگین ارتفاع بارندگی (میانگین ارتفاع بارش): میانگین ارتفاع بارندگی یک منطقه میانگین وزنی منطقه می- باشد. در واقع منطقه به چند ضلعی‌های متعدد تقسیم شده و با توجه به بارندگی نازل شده در هر چند ضلعی میانگین ارتفاع بارش محاسبه می‌شود.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۷ استان همدان دارای ۱۰ شهرستان، ۲۶ بخش، ۳۱ شهر و ۷۵ دهستان بوده است. شهرستان کبودرآهنگ با ۳۸۱۵ کیلومتر مربع بزرگ‌ترین و درگزین با ۸۴۰ کیلومتر مربع کوچک‌ترین شهرستان استان است. در این سال بالاترین بیشینه دما مربوط به شهر فامنین با ۳۹,۶ درجه سانتی‌گراد و پایین‌ترین کمینه دما مربوط به شهر همدان با ۱۵,۴- درجه سانتی‌گراد بوده است. همچنین، شهرستان تویسرکان با ۴۶۸ میلیمتر بیشترین و قهاوند با ۲۶۵ میلیمتر کمترین میزان بارندگی سالانه از بدو تاسیس ایستگاه‌های همدیدی را در بین شهرستان‌های استان داشته‌اند. در این سال شهر رزن با ۱۱۱ روز بیشترین تعداد روزهای یخبندان و شهر تویسرکان با ۷۰ روز کمترین تعداد روزهای یخبندان را در طی سال گذرانده‌اند.

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۱-۱- طول و عرض جغرافیایی شهرستان‌ها: ۱۳۹۷

طول شرقی				عرض شمالی				شهرستان
حداقل		حداکثر		حداقل		حداکثر		
درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	
۴۹	۳۰	۴۷	۴۷	۳۵	۴۴	۳۳	۵۹	کل استان
۴۸	۱۵	۴۷	۴۷	۳۴	۶۰	۳۴	۳۵	اسدآباد
۴۸	۴۱	۴۸	۸	۳۵	۹	۳۴	۴۵	بهار
۴۸	۳۵	۴۸	۴	۳۴	۴۶	۳۴	۱۹	تویسرکان
۴۹	۹	۴۸	۳۲	۳۵	۴۴	۳۵	۹	رزن
۴۹	۳۰	۴۸	۵۱	۳۵	۱۴	۳۴	۵۲	فامنین
۴۸	۵۴	۴۷	۵۲	۳۵	۴۱	۳۵	۱۱	کبودرآهنگ
۴۹	۹	۴۸	۲۴	۳۴	۴۰	۳۴	۷	ملایر
۴۸	۳۲	۴۷	۵۳	۳۴	۲۶	۳۳	۵۹	نهایند
۴۹	۱۳	۴۸	۲۰	۳۴	۵۶	۳۴	۳۵	همدان
۴۹	۲۷	۴۹	۱	۳۵	۲۹	۱۲	۳۵	درگزین

مأخذ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان-دفتر آمار و اطلاعات و GIS

۲-۱- تعداد شهرستان، بخش، شهر و دهستان بر اساس تقسیمات کشوری

سال	تعداد شهرستان	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
.....۱۳۸۰	۸	۲۰	۲۴	۷۰
.....۱۳۸۵	۸	۲۳	۲۷	۷۲
.....۱۳۹۰	۹	۲۵	۲۹	۷۳
.....۱۳۹۳	۹	۲۵	۲۹	۷۳
.....۱۳۹۴	۹	۲۵	۲۹	۷۳
.....۱۳۹۵	۹	۲۵	۲۹	۷۳
.....۱۳۹۶	۹	۲۵	۳۱	۷۳
..... ۱۳۹۷	۱۰	۲۶	۳۱	۷۵

مأخذ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان

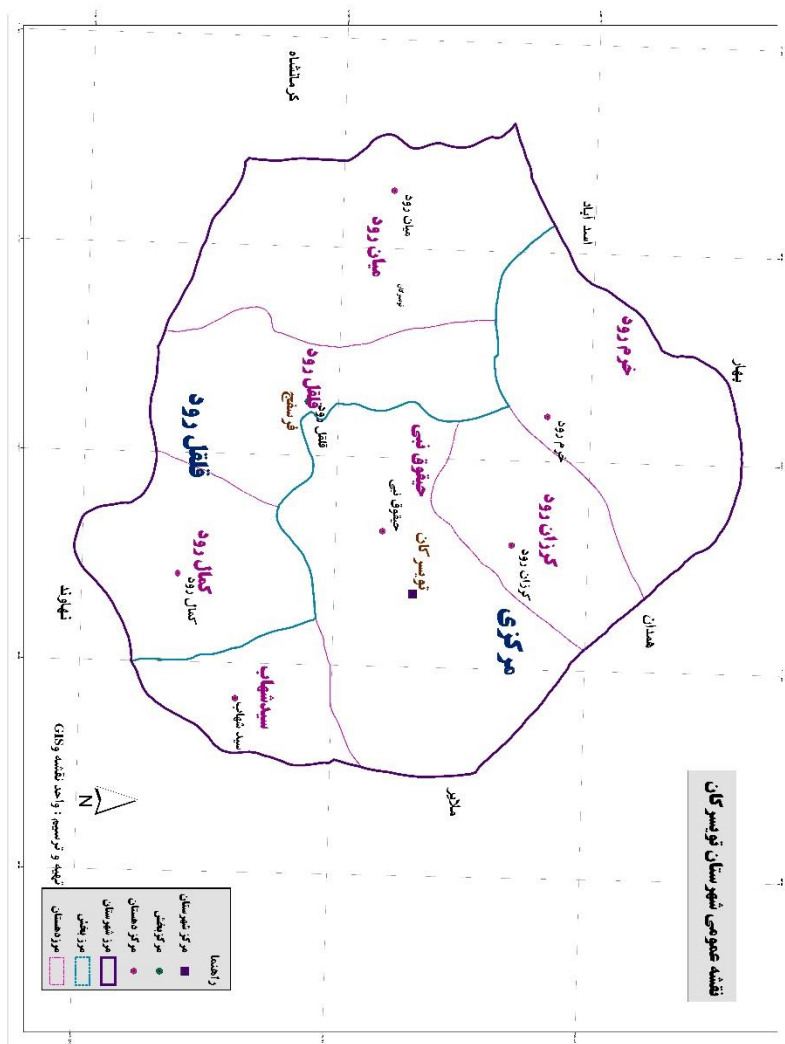
۱- سرزمین و آب و هوا

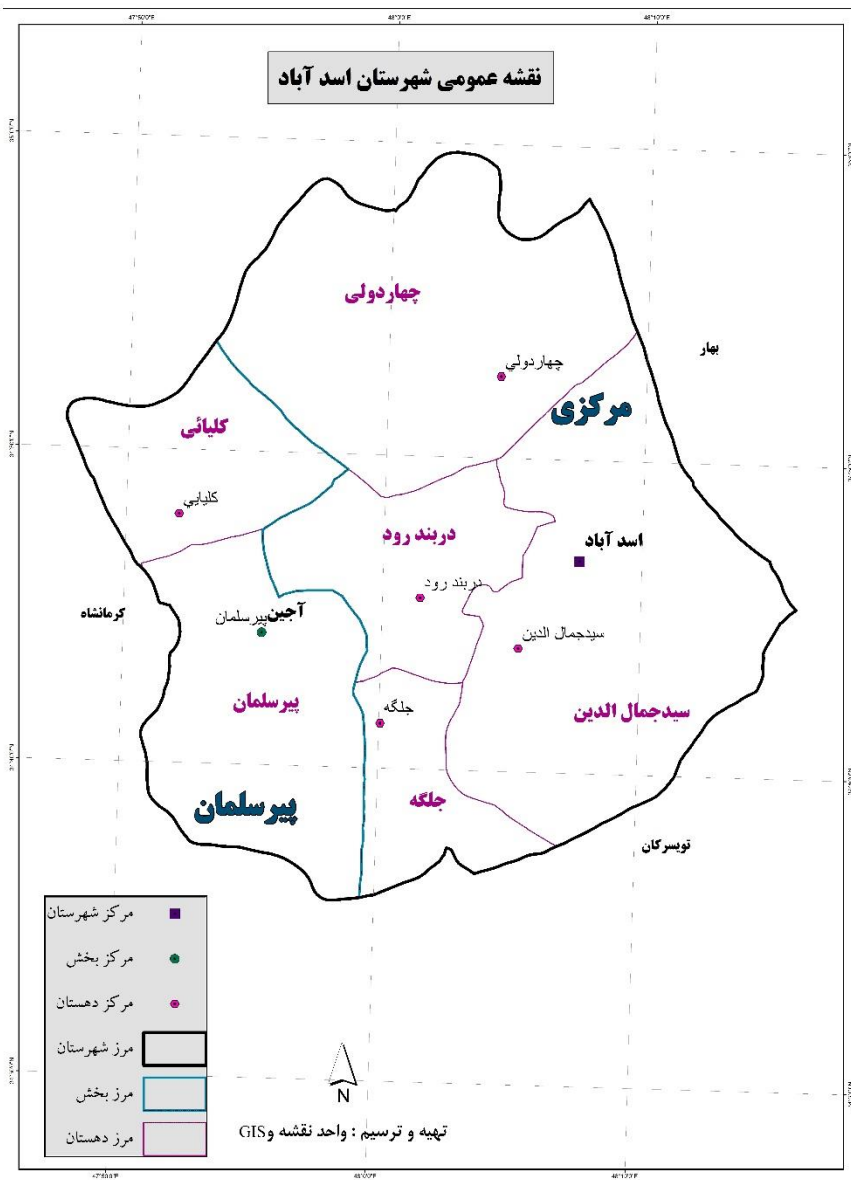
۳-۱- مشخصات عمومی شهرستان‌ها براساس تقسیمات کشوری در پایان سال ۱۳۹۷

شهرستان	مساحت (کیلومتر مربع)	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
کل استان	۱۹۴۹۰	۲۶	۳۱	۱۵
اسدآباد	۱۱۹۶	۲	۲	۶
بهار	۱۳۳۴	۳	۴	۶
تویسرکان	۱۵۵۵	۲	۳	۷
رزن	۱۸۸۷	۲	۲	۵
فامنین	۱۲۸۷	۲	۱	۴
کبودرآهنگ	۳۸۱۵	۳	۳	۱۰
ملایر	۳۲۰۹	۴	۶	۱۵
نهادوند	۱۵۳۶	۴	۴	۹
همدان	۲۸۳۱	۲	۴	۹
درگزین	۸۴۰	۲	۲	۴

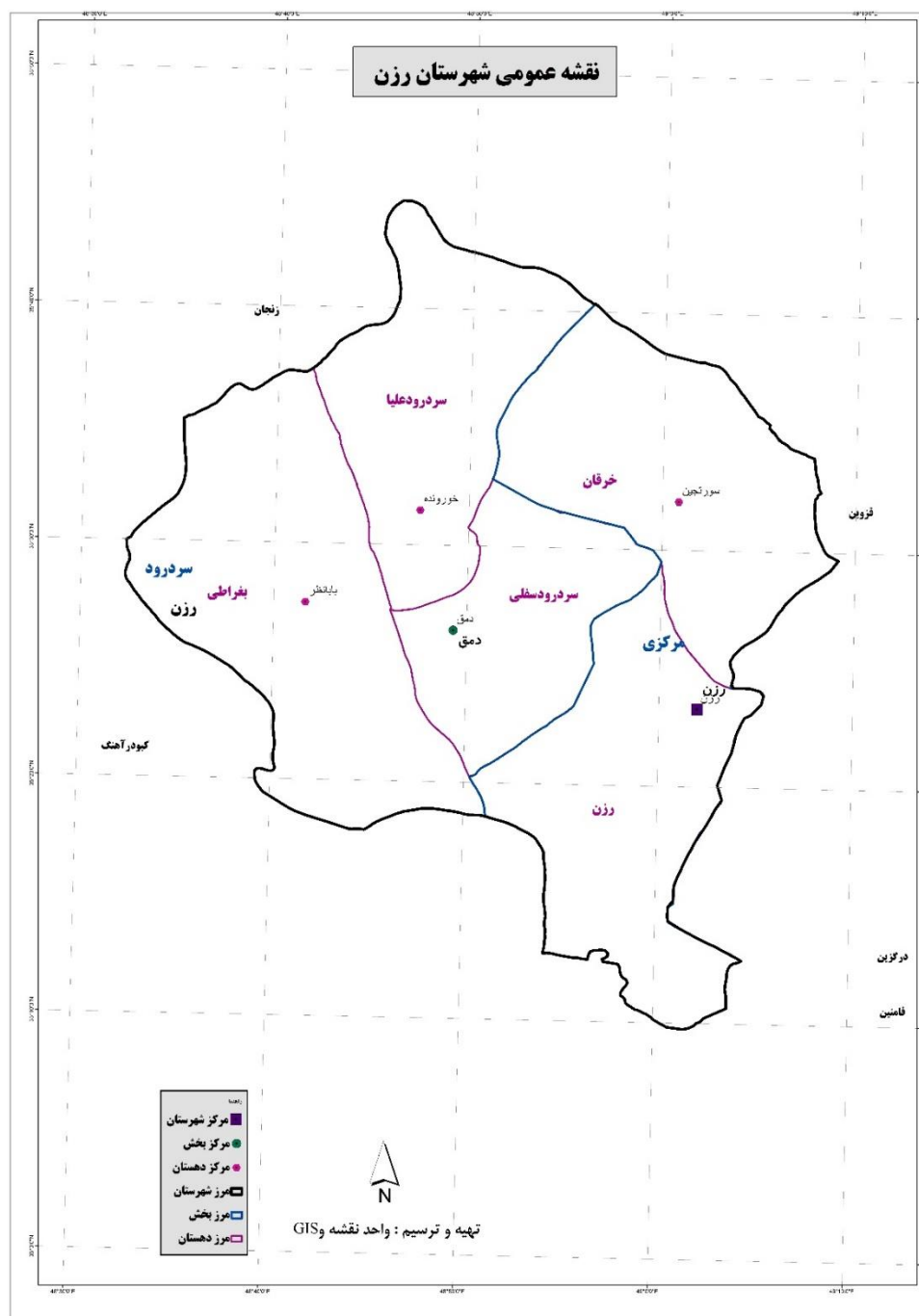
مأخذ-سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان همدان

۱- سرزمین و آبوهوا

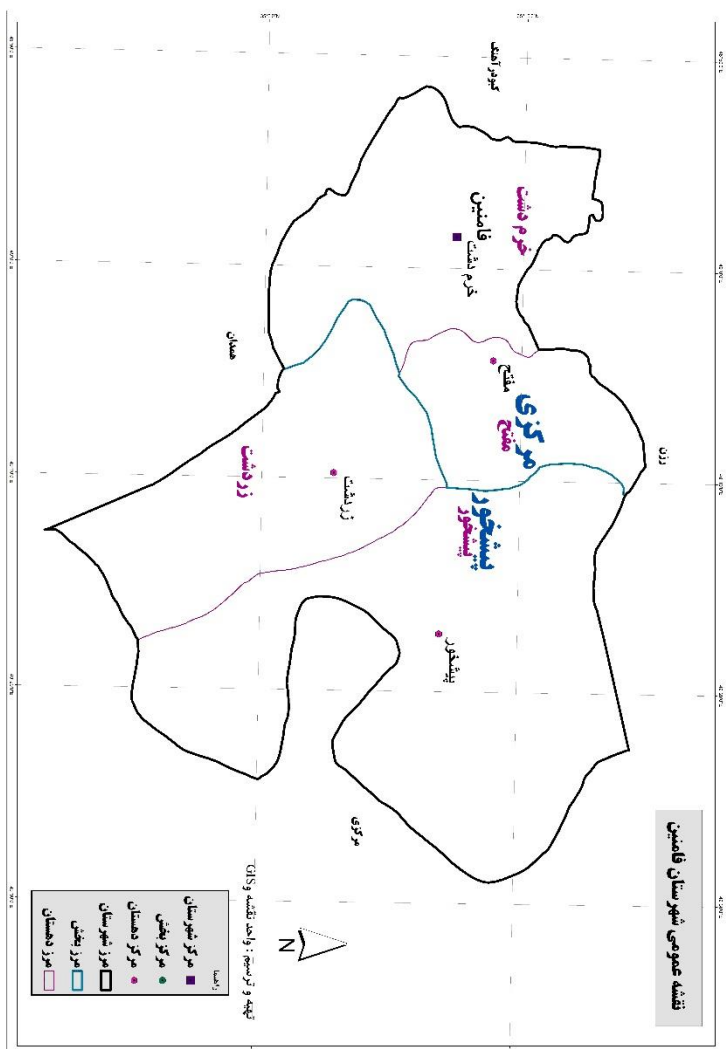

۱- سرزمین و آب و هوا

۱- سرزمین و آب و هوا

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۴-۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۷

تعداد آبادی			نام دهستان	نام شهر	شهرستان و بخش
خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع			
۱۳۲	۱۰۷۵	۱۲۰۷			کل استان همدان
۱۳	۱۰۳	۱۱۶			شهرستان اسدآباد
				اسدآباد	مرکزی
۳	۹	۱۲	جلگه		
۲	۲۶	۲۸	چهاردولی		
۰	۱۴	۱۴	دریند رود		
۳	۲۳	۲۶	سیدجمالالدین		
				آجین	پیرسلیمان
۵	۱۷	۲۲	پیرسلیمان		
۰	۱۴	۱۴	کلیائی		
۹	۶۱	۷۰			شهرستان بهار
				بهار	مرکزی
۰	۱۱	۱۱	آبرومند		
۱	۱۱	۱۲	سیمینه رود		
				لالجین	لالجین
				مهاجران	
۰	۹	۹	سفالگران		
۸	۱۰	۱۸	مهاجران		
				صالح آباد	صالح آباد
۰	۱۶	۱۶	دیم کاران		
۰	۱۱	۱۱	صالح آباد		
۱۲	۱۰۴	۱۱۶			شهرستان تویسرکان
				تویسرکان	مرکزی
				سرکان	
۴	۲۰	۲۴	حقیوق نبی		
۱	۲۰	۲۱	خرم رود		
۰	۹	۹	سیدشهاب		
۱	۱۰	۱۱	کرزان رود		
				فرسفج	قلقل رود
۱	۱۵	۱۶	قلقل رود		
۲	۹	۱۱	کمالرود		
۳	۲۱	۲۴	میانرود		

۱- سرزمین و آب‌وهوا

۴- ۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۷ (دنباله)

تعداد آبادی			نام دهستان	نام شهر	شهرستان و بخش
خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع			
۹	۱۳	۹۲		رزن	شهرستان رزن مرکزی
۵	۲۵	۳۰	رزن		
۱	۱۶	۱۷	خرقان		
				دمق	سردرود
۱	۱۳	۱۴	بغراطی		
۱	۱۷	۱۸	سردرود سفلی		
۱	۱۲	۱۳	سردرود علیا		
۳	۱۲۹	۱۳۲		کیودرآهنگ	شهرستان کیودرآهنگ مرکزی
۰	۱۴	۱۴	کوهین		
۰	۱۵	۱۵	سرداران		
۰	۷	۷	راهب		
۱	۹	۱۰	حاجیلو		
۰	۱۲	۱۲	سبزدشت		
				گل تپه	گل تپه
۰	۲۱	۲۱	مهربان سفلی		
۰	۱۵	۱۵	علی صدر		
۰	۱۰	۱۰	گل تپه		
				شیرین سو	شیرین سو
۲	۱۰	۱۲	مهربان علیا		
۰	۱۶	۱۶	شیرین سو		
۲۱	۲۱۲	۲۳۳		ملایر اسلامشهر آق گل	شهرستان ملایر مرکزی
۰	۱۲	۱۲	جوزان		
۲	۱۸	۲۰	حرم رود علیا		
۳	۱۵	۱۸	کوه سرده		
۱	۱۲	۱۳	موزاران		
۰	۹	۹	ترک شرقی		

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۴-۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۷ (دنباله)

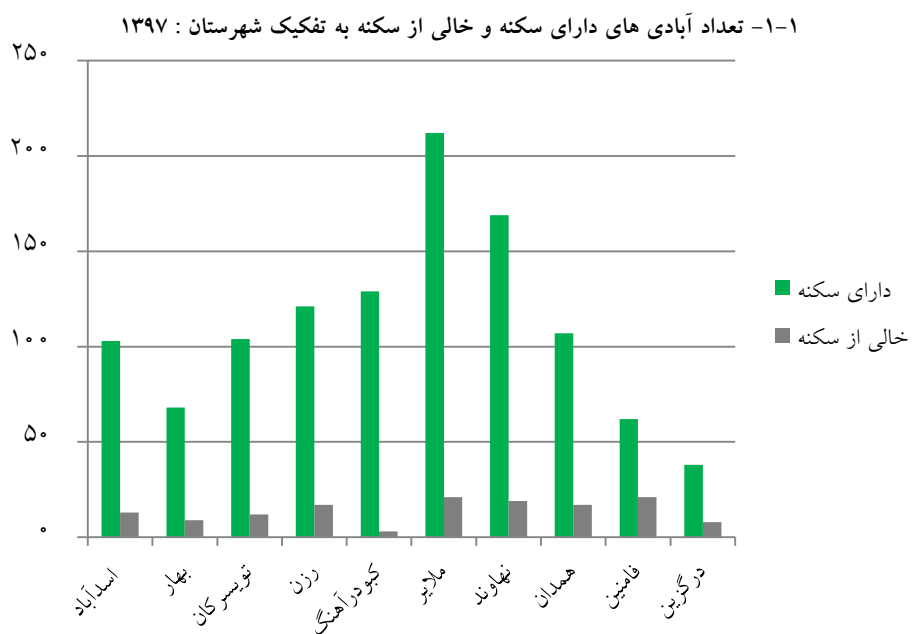
تعداد آبادی			تعداد دهستان	تعداد شهر	شهرستان و بخش
خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع			
				زنگنه	زند
۲	۲۵	۲۷	کمازان سفلی		
۱	۱۱	۱۲	کمازان علیا		
۲	۱۰	۱۲	کمازان وسطی		
				جوکار ازندریان	جوکار
۰	۹	۹	المهدی		
۲	۱۹	۲۱	ترک غربی		
۲	۱۵	۱۷	جوکار		
				سامن	سامن
۲	۱۱	۱۳	آورزمان		
۲	۱۷	۱۹	حرم رود سفلی		
۲	۱۹	۲۱	سامن		
۰	۱۰	۱۰	سفیدکوه		
۱۹	۱۶۹	۱۸۸			شهرستان نهاوند
				نهاوند	مرکزی
۰	۲۴	۲۴	طریق الاسلام		
۹	۲۳	۳۲	گاماسیاب		
۳	۳۳	۳۶	شعبان		
				برزول	زرین دشت
۱	۸	۹	فضل		
۰	۷	۷	گرین		
				فیروزان	خزل
۲	۴۰	۴۲	خزل شرقی		
۴	۲۲	۲۶	سلگی		
				گیان	گیان
۰	۶	۶	گیان		
۰	۶	۶	سراب		

۱- سرزمین و آب و هوا

۴- ۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۷ (دنباله)

تعداد آبادی			تعداد دهستان	تعداد شهر	شهرستان و بخش
خالی از سکنه	دارای سکنه	جمع			
۱۷	۱۰۷	۱۲۴			شهرستان همدان
				قهاوند	شراء
۰	۱۵	۱۵	جیحون دشت		
۱	۱۰	۱۱	چاه دشت		
۰	۱۵	۱۵	شوردشت		
				همدان	
				مریانج	مرکزی
				جورقان	
۰	۷	۷	ابرو		
۱	۷	۸	الوند کوه شرقی		
۲	۱۰	۱۲	الوند کوه غربی		
۴	۲۱	۲۵	سنگستان		
۸	۹	۱۷	گنبد		
۱	۱۳	۱۴	هگمتانه		
۲۱	۶۲	۸۳			شهرستان فامنین
				فامنین	مرکزی
۱	۱۴	۱۵	خرم دشت		
۲	۵	۷	مفتح		
۱۵	۳۱	۴۶	پیشخور		پیشخور
۳	۱۲	۱۵	زردشت		
۱	۳۱	۴۶			شهرستان درگزین
				قروه درگزین	مرکزی
۱	۹	۱۰	درگزین سفلی		
۰	۵	۵	درگزین غربی		
				کرفس	
۲	۱۱	۱۳	درگزین شرقی		
۵	۱۳	۱۸	درگزین علیا		

مآخذ- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان همدان

منبع: جدول ۴-۱

۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۵- مساحت استان برحسب وضعیت اراضی : ۱۳۹۷

شهرستان	جمع	اراضی زراعی	جنگل	مرتع	اراضی مسکونی	سایر
کل استان	۱۹۴۹۱۰۰	۹۸۵۱۷۱	۴۳۷۱۹	۷۶۲۰۰۰	۴۰۱۳	۱۵۴۱۹۷
اسدآباد	۱۱۹۶۰۰	۶۳۹۶۸	۴۵۳	۵۳۸۱۹	۱۸۴	۱۱۷۶
بهار	۱۳۳۴۰۰	۸۳۳۱۶	۶۱۵	۴۸۳۸۳	۳۱۹	۷۶۷
تویسرکان	۱۵۵۵۰۰	۵۳۲۹۹	۴۴۹۱	۷۹۸۱۴	۲۲۸	۱۷۶۶۸
رزن	۲۷۲۸۰۰	۱۷۵۱۳۷	۳۵۸	۸۵۸۳۳	۱۳۵	۱۱۳۳۷
فامنین	۱۲۸۷۰۰	۷۳۸۶۳	۵۲۸۲	۴۷۱۴۲	۱۲۷	۲۲۸۶
کبودرآهنگ	۳۸۱۵۰۰	۲۱۶۴۳۲	۴۹۲	۱۲۶۳۷۴	۱۵۴	۳۸۰۴۸
ملایر	۳۲۰۹۰۰	۱۱۹۴۳۰	۵۳۷۸	۱۳۸۲۱۴	۸۴۷	۵۷۰۳۱
نهایند	۱۵۳۶۰۰	۷۲۲۴۷	۲۴۴۷۱	۵۳۵۸۱	۴۷۵	۲۸۲۶
همدان	۲۸۳۱۰۰	۱۲۷۴۷۹	۲۱۷۹	۱۲۸۸۴۰	۱۵۴۴	۲۳۰۵۸

- ۱۵۷۸ هکتار در قالب طرح های جنگل کاری در سطح مراتع استان به صورت عملیات بیولوژیک اقدام شده است.

مآخذ- اداره کل جهاد کشاورزی استان همدان

- اداره کل راه و شهرسازی استان همدان

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۱-۶- مشخصات ایستگاه‌های هواشناسی: ۱۳۹۷

ارتفاع از سطح دریا	سال تاسیس	نوع ایستگاه	نام شهر یا دهستان محل استقرار	ایستگاه
۱۷۴۹	۱۳۵۴	سینوپتیک فرودگاهی	همدان (فرودگاه)	سینوپتیک همدان
۱۷۲۵	۱۳۷۰	سینوپتیک اصلی	موزاران (روستای جوراب)	ملایر
۱۶۷۹	۱۳۲۹	سینوپتیک اصلی	راهب	نوژه (کیودرآهنگ)
۱۶۵۸	۱۳۷۱	سینوپتیک	شعبان (روستای جهان آباد)	نهاوند
۱۸۰۵	۱۳۸۷	سینوپتیک تکمیلی	رزن (روستای تکیه)	رزن
۱۷۸۳	۱۳۸۲	سینوپتیک تکمیلی	تویسرکان	تویسرکان
۱۵۵۲	۱۳۸۷	سینوپتیک تکمیلی	اسدآباد	اسدآباد
۱۶۱۶	۱۳۸۷	سینوپتیک تکمیلی	فامنین	فامنین
۱۶۴۵	۱۳۸۷	سینوپتیک تکمیلی	قهاوند	قهاوند

طول و عرض جغرافیایی					ایستگاه
عرض شمالی			طول شرقی		
درجه	دقیقه	ثانیه	درجه	دقیقه	
۳۴	۵۱		۴۸	۳۲	سینوپتیک همدان
۳۴	۱۷		۴۸	۴۹	ملایر
۳۵	۱۲		۴۸	۴۱	نوژه (کیودرآهنگ)
۳۴	۹		۴۸	۲۴	نهاوند
۳۵	۲۱		۴۹	۱	رزن
۳۴	۳۳		۴۸	۲۶	تویسرکان
۳۴	۳۲		۴۸	۷	اسدآباد
۳۵	۷		۴۸	۵۹	فامنین
۳۴	۵۱		۴۸	۵۹	قهاوند

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۷- اطلاعات هواشناسی شهر همدان برحسب ماه : ۱۳۹۷

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
-۱.۵	۲۶.۲	۱۱.۷	۴.۵	۱۹	فروردین
۱.۵	۲۵	۱۲.۶	۶.۴	۱۸.۹	اردیبهشت
۷.۴	۳۱.۸	۱۸.۷	۹.۶	۲۷.۹	خرداد
۱۰.۶	۳۸.۸	۲۵.۶	۱۴.۹	۳۶.۲	تیر
۱۲.۵	۳۹.۵	۲۶.۹	۱۶.۶	۳۷.۲	مرداد
۷.۱	۳۷.۱	۲۲.۱	۱۱.۳	۳۳	شهریور
۳.۱	۳۰	۱۵.۷	۶.۹	۲۵	مهر
-۱.۴	۲۲.۳	۸.۷	۳.۴	۱۴.۱	آبان
-۵	۱۴.۸	۴.۷	-۰.۶	۱۰	آذر
-۱۵.۴	۱۴.۸	۱.۵	-۴.۲	۷.۲	دی
-۱۲.۳	۱۲.۸	۵	-۴	۸	بهمن
-۹.۴	۱۷	۳.۱	-۳.۲	۹.۴	اسفند

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۴۳	۱۴.۳	۶۲	۳	۳	۲۱۱	۱۷
اردیبهشت	۱۲۸	۱۷.۳	۷۲	۰	۴	۲۳۴	۱۶
خرداد	۲۹.۸	۷.۴	۳۷	۰	۲	۳۵۹	۱۴
تیر	۰	۰	۲۰	۰	۱	۳۵۰	۱۶
مرداد	۰	۰	۲۲	۰	۰	۳۴۰	۱۴
شهریور	۰	۰	۲۶	۰	۰	۳۱۵	۱۴
مهر	۱۶.۱	۶.۴	۵۵	۰	۰	۲۲۶	۲۴
آبان	۷۲.۴	۲۰.۴	۷۸	۸	۰	۱۲۶	۱۶
آذر	۸۹.۸	۳۰.۷	۷۴	۱۷	۰	۱۸۱	۱۴
دی	۴۹.۲	۱۴.۷	۶۹	۲۵	۱	۱۸۶	۱۹
بهمن	۳۹.۶	۱۱.۵	۶۸	۲۵	۰	۱۸۱	۱۷
اسفند	۴۴.۹	۲۱.۶	۶۷	۲۳	۰	۲۰۲	۲۰

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر ملایر برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

ماه	دمای هوا (درجه سلسیوس)			
	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالاترین بیشینه
فروردین	۱۹.۹	۶.۹	۱۳.۴	۲۸
اردیبهشت	۱۹.۹	۷.۹	۱۳.۹	۲۵.۸
خرداد	۲۹	۱۱.۶	۲۰.۳	۳۴.۴
تیر	۳۶.۴	۱۷	۲۶.۷	۳۸.۳
مرداد	۳۷.۳	۱۸.۷	۲۸	۳۹.۳
شهریور	۳۳.۷	۱۴	۲۳.۸	۳۷.۷
مهر	۳۶	۹.۴	۱۷.۷	۳۰.۷
آبان	۱۵.۶	۵.۲	۱۰.۴	۲۲.۴
آذر	۱۱.۹	۱.۷	۶.۸	۱۸.۳
دی	۸.۳	-۱	۳.۷	۱۴.۴
بهمن	۹	-۱.۲	۳.۹	۱۴
اسفند	۱۰	-۰.۶	۴.۷	۱۷.۳

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۴۸.۲	۱۰.۵	۶۲	۰	۳	۲۱۱	۱۷
اردیبهشت	۱۷۱.۳	۳۸.۱	۷۲	۰	۴	۲۳۴	۱۶
خرداد	۱۱.۶	۳.۷	۳۷	۰	۲	۳۵۹	۱۴
تیر	۰	۰	۲۰	۰	۱	۳۵۰	۱۶
مرداد	۰	۰	۲۲	۰	۰	۳۴۰	۱۴
شهریور	۰	۰	۲۶	۰	۰	۳۱۵	۱۴
مهر	۱۴.۲	۸.۷	۵۵	۰	۰	۲۲۶	۲۴
آبان	۶۰.۵	۱۷.۶	۷۸	۱	۰	۱۲۵	۱۶
آذر	۹۱.۷	۴۱.۵	۷۴	۱۱	۰	۱۸۱	۱۴
دی	۵۱.۲	۱۷.۹	۶۹	۲۰	۱	۱۸۶	۱۹
بهمن	۵۷	۴۰	۶۸	۲۲	۰	۱۸۱	۱۷
اسفند	۵۶.۶	۲۰	۶۸	۱۹	۰	۲۰۲	۲۰

۱- سرزمین و آب و هوا

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر نوزه (کیودراهنگ) برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
-۲.۴	۲۶.۶	۱۲.۵	۴.۴	۲۰.۶	فروردین
۳.۰	۲۴.۴	۱۳.۷	۶.۹	۲۰.۶	اردیبهشت
۷.۶	۳۳.۸	۲۰.۲	۱۰.۸	۲۹.۷	خرداد
۱۱.۲	۳۸.۸	۲۶	۱۴.۹	۳۷.۲	تیر
۱۳.۴	۳۸.۶	۲۷.۳	۱۶.۱	۳۸.۴	مرداد
۹	۳۶.۶	۲۳.۱	۱۱.۶	۳۴.۶	شهریور
۴.۶	۲۹.۶	۱۷.۲	۷.۷	۲۶.۸	مهر
-۱.۶	۲۳.۸	۱۰.۳	۴.۶	۱۵.۹	آبان
-۵.۵	۱۲	۵.۹	۱.۱	۱۰.۶	آذر
-۱۰.۲	۱۴.۲	۳	-۲	۸	دی
-۱۲	۱۳	۳.۴	-۱.۸	۸.۵	بهمن
-۱۰.۵	۱۴.۴	۴.۵	-۱.۲	۱۰.۵	اسفند

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۳۹.۴	۱۳.۴	۵۴	۴	۶	۲۳۵	۲۳
اردیبهشت	۱۲۵.۴	۲۰.۸	۴۷	۰	۱	۱۹۵	۲۰
خرداد	۱۸.۴	۹.۴	۲۱	۰	۰	۳۰۰	۲۱
تیر	۰	۰	۲۰	۰	۱	۳۵۰	۱۲
مرداد	۰	۰	۲۰	۰	۱۰	۳۰۷	۱۳
شهریور	۲.۶	۱.۲	۲۴	۰	۱	۳۹۱	۲۴
مهر	۲۹	۸	۳۱	۰	۰	۲۳۷	۱۵
آبان	۹۷.۴	۲۵.۶	۴۰	۰	۱	۱۵۰	۱۵
آذر	۹۰.۸	۲۰.۶	۵۹	۴	۰	۱۰۸	۱۴
دی	۳۳.۶	۱۳	۵۸	۱۷	۱	۱۵۹	۱۷
بهمن	۳۱.۲	۹.۲	۷۳	۲۹	۰	۱۳۵	۱۷
اسفند	۵۶	۲۵.۲	۶۱	۲۶	۰	۱۹۷	۱۵

←

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر نهاوند برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

ماه	دمای هوا (درجه سلسیوس)			
	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالا ترین بیشینه
فروردین	۲۰	۶.۲	۱۳.۱	۲۷.۲
اردیبهشت	۲۰.۱	۷.۶	۱۳.۸	۲۶.۴
خرداد	۲۹.۴	۱۱.۵	۲۰.۵	۳۳.۲
تیر	۳۷	۱۶.۴	۳۶.۷	۳۹.۴
مرداد	۳۷.۸	۱۸.۴	۲۸.۱	۴۰
شهریور	۳۳.۸	۱۳.۷	۲۳.۷	۳۸.۲
مهر	۲۶.۳	۹.۲	۱۷.۸	۳۱.۴
آبان	۱۵.۴	۴.۶	۱۰	۲۳.۴
آذر	۱۱.۷	۱	۶.۵	۱۸.۸
دی	۹.۱	-۱.۶	۳.۷	۱۶.۴
بهمن	۱۰.۲	-۱.۷	۴.۳	۱۵.۱
اسفند	۱۱.۱	-۱.۷	۴.۹	۱۸

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۴۲	۹.۷	۵۵	۰	۱	-	۱۵
اردیبهشت	۱۶۳.۷	۳۵.۷	۵۶	۰	۳	-	۱۵
خرداد	۹.۳	۳.۳	۲۳	۰	۰	-	۹
تیر	۰	۰	۲۳	۰	۱	-	۱۲
مرداد	۰	۰	۲۴	۰	۰	-	۱۱
شهریور	۰.۳	۰.۲	۲۹	۰	۱	-	۱۶
مهر	۹.۷	۵.۱	۵۳	۰	۰	-	۱۹
آبان	۷۷.۷	۱۹.۳	۷۵	۱	۰	-	۱۶
آذر	۱۱۱.۶	۴۱.۳	۶۸	۱۴	۰	-	۱۲
دی	۸۹.۳	۲۱.۹	۶۶	۲۱	۰	-	۱۴
بهمن	۷۷.۸	۳۳.۸	۶۶	۲۲	۰	-	۱۲
اسفند	۷۱.۱	۲۱.۷	۶۷	۲۳	۰	-	۱۵

۱- سرزمین و آب و هوا

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر رزن برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
-۴	۲۶.۷	۱۰.۳	۲.۲	۱۸.۴	فروردین
۱	۲۴.۴	۱۲.۱	۵.۹	۱۸.۲	اردیبهشت
۶.۴	۳۲.۵	۱۸.۸	۹.۸	۲۷.۹	خرداد
۱۱	۳۸	۲۵.۷	۱۶.۳	۳۵.۱	تیر
۱۵	۳۸.۲	۲۷	۱۸.۷	۳۵.۷	مرداد
۷.۶	۳۵.۵	۲۲.۴	۱۳.۲	۳۱.۶	شهریور
۰.۸	۲۹	۱۵.۳	۷.۴	۲۳.۱	مهر
-۲	۲۲	۸	۳.۱	۱۳	آبان
-۴.۱	۱۴.۱	۴.۴	-۰.۶	۸.۹	آذر
-۱۱	۱۲.۷	۰.۴	-۴.۵	۵.۳	دی
-۱۰.۳	۱۴.۲	۱.۳	-۴	۶.۶	بهمن
-۸.۴	۱۴.۶	۲.۷	-۳.۸	۹.۲	اسفند

حد اکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حد اکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۷	۲۱۱.۳	۳	۱۰	۶۲	۲۳.۷	۳۴.۲	فروردین
۱۶	۲۳۴.۴	۴	۰	۷۲	۱۹.۱	۱۱۵.۵	اردیبهشت
۱۴	۳۵۹.۱	۲	۰	۳۷	۳.۸	۱۳.۴	خرداد
۱۶	۳۴۹.۷	۱	۰	۱۹	۰	۰	تیر
۱۴	۳۳۹	۰	۰	۲۱	۰	۰	مرداد
۱۴	۳۱۵	۰	۰	۲۵	۰	۰	شهریور
۲۴	۲۲۶	۰	۰	۵۵	۸.۶	۲۸.۹	مهر
۱۶	۱۲۶	۰	۳	۷۸	۲۸.۸	۱۵۶.۵	آبان
۱۴	۱۸۱	۰	۱۸	۷۴	۲۹.۱	۱۱۳.۱	آذر
۱۹	۱۸۶	۱	۲۶	۶۹	۱۶.۳	۳۵.۶	دی
۱۷	۱۸۱	۰	۲۶	۶۸	۱۴.۹	۵۴.۶	بهمن
۲۰	۲۰۲	۰	۲۸	۶۷	۱۱.۷	۲۴.۸	اسفند

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر تویسرکان برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

ماه	دمای هوا (درجه سلسیوس)			
	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالاترین بیشینه
فروردین	۱۸	۷.۱	۱۳	۲۶
اردیبهشت	۱۹	۷.۵	۱۳	۲۴
خرداد	۲۸	۱۳	۲۰	۳۲
تیر	۳۵	۲۰	۲۸	۳۸
مرداد	۳۶	۲۱	۲۸	۳۹
شهریور	۳۲	۱۶	۲۴	۳۶
مهر	۲۵	۱۱	۱۸	۲۸.۹
آبان	۱۴	۵.۴	۹.۹	۲۱
آذر	۹.۹	۲.۱	۶	۱۶
دی	۶.۹	-۱.۳	۲.۸	۱۴
بهمن	۷.۳	-۱.۶	۲.۸	۱۳
اسفند	۸.۵	-۰.۵	۴.۱	۱۵

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۳۳	۱۱	۶۰	۰	۱	۲۰۴	۱۸
اردیبهشت	۱۴۸	۲۹	۶۳	۰	۲	۲۳۴	۱۶
خرداد	۷.۸	۲.۷	۳۲	۰	۰	۳۵۴	۲۲
تیر	۰	۰	۲۰	۰	۰	۳۳۲	۱۴
مرداد	۰	۰	۲۱	۰	۰	۳۴۱	۱۶
شهریور	۱.۴	۱	۲۵	۰	۰	۳۱۰	۱۷
مهر	۱۲	۶.۳	۵۳	۰	۱	۲۳۳	۱۷
آبان	۸۶	۲۰	۷۲	۰	۰	۱۳۸	۱۳
آذر	۱۱۴	۲۷	۶۷	۴	۰	۱۶۳	۱۲
دی	۶۷	۲۰	۶۶	۲۱	۲	۱۷۹	۱۶
بهمن	۷۴	۲۵	۶۷	۲۶	۰	۱۲۹	۱۸
اسفند	۵۷	۱۵	۶۸	۱۹	۰	۱۶۸	۱۶

۱- سرزمین و آب و هوا

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر اسدآباد برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
-۰.۶	۲۷.۶	۱۲.۵	۴.۴	۲۰.۶	فروردین
۰.۹	۲۷	۱۳.۷	۶.۹	۲۰.۶	اردیبهشت
۸.۳	۳۳.۵	۲۰.۲	۱۰.۸	۲۹.۷	خرداد
۱۰.۲	۴۰.۲	۲۶	۱۴.۹	۳۷.۲	تیر
۱۱.۶	۴۰.۵	۲۷.۳	۱۶.۱	۳۸.۴	مرداد
۷.۳	۳۸.۴	۲۳.۱	۱۱.۶	۳۴.۶	شهریور
۴.۲	۳۱.۶	۱۷.۲	۷.۷	۲۶.۸	مهر
۰.۱	۲۲.۵	۱۰.۳	۴.۶	۱۵.۹	آبان
-۲.۶	۱۶.۴	۵.۹	۱.۱	۱۰.۶	آذر
-۱۰.۹	۱۴.۹	۳	-۲	۸	دی
-۹.۲	۱۳.۴	۳.۴	-۱.۸	۸.۵	بهمن
-۵.۲	۱۶.۸	۴.۵	-۱.۲	۱۰.۵	اسفند

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۴۲.۴	۱۴.۷	۶۴	۱	۳	-	۲۰
اردیبهشت	۱۴۱.۲	۳۰.۹	۶۸	۰	۴	-	۱۷
خرداد	۱۱	۳.۱	۳۹	۰	۱	-	۱۸
تیر	۰	۰	۲۷	۰	۱	-	۱۸
مرداد	۰	۰	۲۸	۰	۰	-	۱۴
شهریور	۰	۰	۳۲	۰	۰	-	۱۸
مهر	۱۶.۴	۱۱	۵۷	۰	۰	-	۱۷
آبان	۱۰۹.۲	۳۲	۷۵	۰	۰	-	۶
آذر	۹۹.۵	۳۱.۶	۷۹	۱۴	۰	-	۱۰
دی	۸۷.۳	۱۹.۷	۷۶	۲۰	۰	-	۱۰
بهمن	۸۵.۱	۳۸.۴	۷۲	۲۳	۰	-	۹
اسفند	۲۹.۲	۶.۸	۷۱	۱۹	۰	-	۱۰

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر فامنین برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

ماه	دمای هوا (درجه سلسیوس)			
	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالاترین بیشینه
فروردین	۱۹.۵	۴.۳	۱۱.۹	۲۸.۲
اردیبهشت	۱۹.۲	۷.۱	۱۳.۲	۲۵.۴
خرداد	۲۸.۹	۱۰.۶	۱۹.۸	۳۳.۴
تیر	۳۶.۷	۱۷.۳	۲۷	۳۹.۶
مرداد	۳۷.۳	۱۹.۶	۲۸.۴	۳۹.۵
شهریور	۳۲.۹	۱۳.۹	۲۳.۴	۳۷.۱
مهر	۲۴.۵	۸	۱۶.۳	۳۰.۵
آبان	۱۴.۱	۴.۱	۹.۱	۲۳.۲
آذر	۹.۹	۰.۳	۵	۱۴.۸
دی	۶.۷	-۳.۲	۱.۸	۱۵
بهمن	۷.۸	-۴	۱.۹	۱۴.۳
اسفند	۹.۸	-۳.۹	۲.۵	۱۶.۸

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۲۹.۷	۱۹.۳	۵۳	۴	۱	-	۱۲
اردیبهشت	۱۶۱.۶	۲۲.۶	۶۲	۰	۱	-	۱۳
خرداد	۲۸.۶	۱۴.۴	۲۹	۰	۰	-	۹
تیر	۰	۰	۱۵	۰	۱	-	۱۱
مرداد	۰	۰	۱۸	۰	۰	-	۱۳
شهریور	۰.۲	۰.۲	۲۲	۰	۱	-	۱۱
مهر	۱۶.۱	۶.۳	۵۰	۱	۰	-	۱۱
آبان	۵۱.۴	۱۳.۶	۷۴	۴	۰	-	۱۱
آذر	۸۸.۳	۲۴.۶	۷۲	۱۷	۰	-	۱۲
دی	۳۸.۵	۱۸	۶۷	۲۳	۰	-	۱۵
بهمن	۳۳	۱۴.۷	۶۹	۲۵	۰	-	۱۳
اسفند	۴۹.۶	۲۰	۷۰	۲۷	۰	-	۱۴

۱- سرزمین و آب و هوا

۷-۱- اطلاعات هواشناسی شهر قهاوند برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

ماه	دمای هوا (درجه سلسیوس)			
	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالاترین بیشینه
فروردین	۱۹.۴	۴.۱	۱۱.۸	۲۷.۸
اردیبهشت	۱۹.۴	۶.۹	۱۳.۱	۲۴.۸
خرداد	۲۹	۱۰.۸	۱۹.۹	۳۳.۲
تیر	۳۶.۳	۱۶.۳	۲۶.۳	۳۸.۸
مرداد	۳۶.۸	۱۸	۲۷.۴	۳۸.۵
شهریور	۳۲.۷	۱۲.۴	۲۲.۶	۳۷.۱
مهر	۲۴.۴	۷.۹	۱۶.۱	۲۹.۶
آبان	۱۴.۳	۳.۶	۸.۹	۲۳.۴
آذر	۹.۹	۰.۱	۵	۱۴.۹
دی	۶.۸	-۳.۷	۱.۶	۱۴.۶
بهمن	۷.۷	-۳.۶	۲.۱	۱۳.۵
اسفند	۹.۶	-۳.۳	۳.۱	۱۶.۴

ماه	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	رطوبت نسبی (درصد)	تعداد روزهای یخبندان	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
فروردین	۲۹.۲	۱۶.۷	۴۹	۳	۲	-	۲۹
اردیبهشت	۱۴۳.۹	۲۱.۲	۷۱	۰	۳	-	۲۷
خرداد	۱۳.۶	۷.۶	۴۴	۰	۲	-	۲۶
تیر	۰	۰	۱۷	۰	۱	-	۲۵
مرداد	۰	۰	۱۸	۲	۰	-	۲۸
شهریور	۰.۶	۰.۶	۲۲	۰	۰	-	۲۴
مهر	۱۲.۳	۴.۹	۴۵	۰	۰	-	۲۰
آبان	۴۶.۵	۲۱.۹	۶۱	۴	۰	-	۲۱
آذر	۷۴.۸	۳۰.۳	۶۴	۱۹	۰	-	۱۹
دی	۳۴.۹	۱۳.۳	۶۷	۲۶	۱	-	۲۳
بهمن	۳۳.۶	۱۰.۹	۷۳	۲۵	۱	-	۲۲
اسفند	۳۱.۳	۱۳.۲	۶۰	۲۵	۰	-	۲۱

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۸-۱- جمع بارندگی سالانه شهرهای دارای ایستگاه‌های همدیدی از بدو تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۷

(میلیمتر)

نام شهر	پیشینه	کمینه	میانگین
سینوپتیک همدان	۴۸۵	۲۱۰	۲۸۶
ملایر	۵۷۳	۱۹۷	۳۷۲
نوژه (کبودرآهنگ)	۵۴۹	۱۹۶	۳۱۳
نهاوند	۷۴۱	۳۰۶	۴۴۰
رزن	۹۴۶	۲۴۶	۴۴۴
تویسرکان	۷۰۵	۲۵۵	۴۶۸
اسدآباد	۷۱۸	۳۲۱	۴۶۱
فامنین	۵۱۴	۱۹۵	۲۹۸
قهاوند	۴۱۱	۱۸۰	۲۶۵

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

۱- سرزمین و آب و هوا

۹-۱- دمای سالانه شهرهای دارای ایستگاه همدیدی از بدو تاسیس تا پایان سال ۱۳۹۷

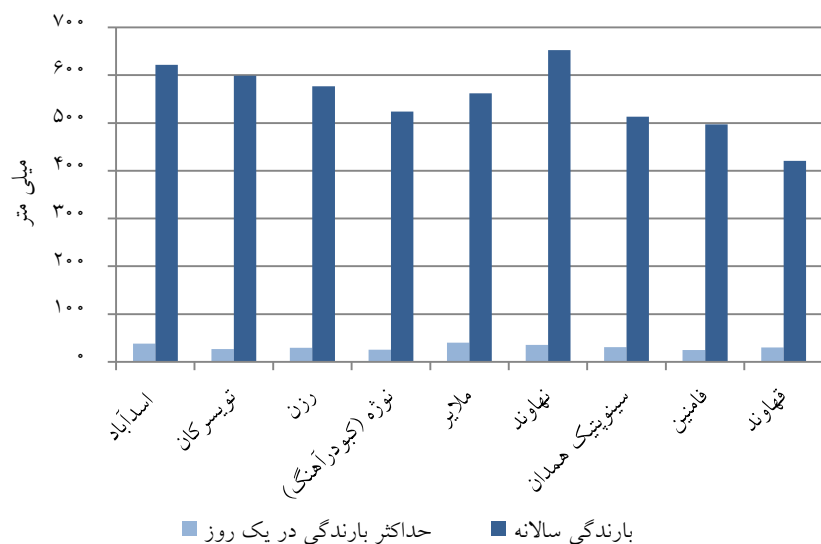
(درجه سلسیوس)

نام شهر	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالاترین بیشینه	پایین ترین کمینه
سینوپتیک همدان	۱۹.۷	۳.۷	۱۱.۵	۴۰	-۳۲.۸
ملایر	۲۰.۷	۶.۳	۱۳.۳	۴۰.۸	-۲۳.۸
نوزه (کیودرآهنگ)	۱۹.۳	۲.۶	۱۱	۴۰.۶	-۳۴
نهایند	۲۱.۴	۶.۸	۱۴.۲	۴۰.۲	-۲۳
رزن	۱۹.۶	۴.۷	۱۱.۹	۴۰.۲	-۲۱.۲
تویسرکان	۲۱.۴	۷.۴	۱۳.۷	۴۱.۲	-۱۹.۴
اسدآباد.....	۲۰.۷	۴.۱	۱۲.۱	۴۰.۵	-۱۹.۹
فامنین	۲۰.۸	۴.۹	۱۳	۴۱.۲	-۲۲.۴
قهاوند.....	۲۰.۵	۴.۹	۱۳	۴۱	-۲۲.۵

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان همدان

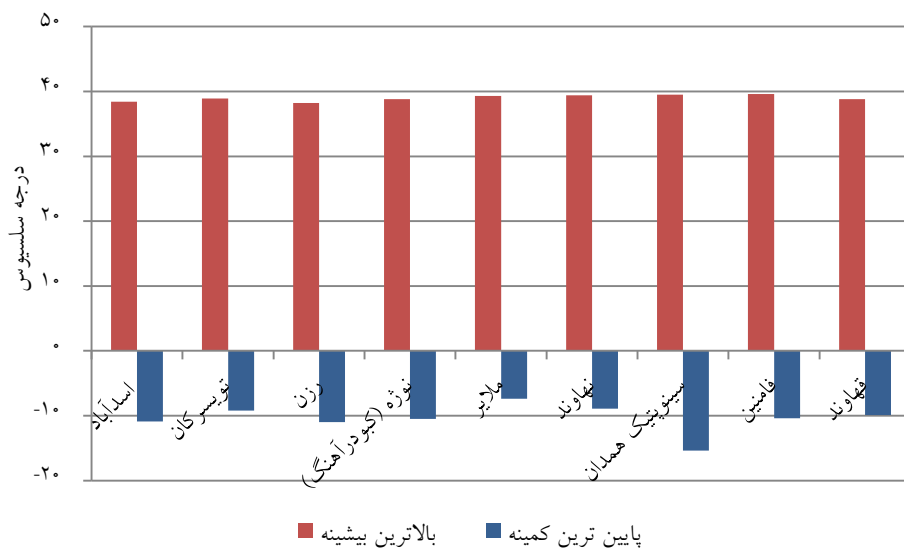
سالنامه آماری استان همدان-۱۳۹۷

۱-۲- حداکثر بارندگی در یک روز و بارندگی سالانه ایستگاه های هواشناسی: ۱۳۹۷

منبع: جداول ۱-۷

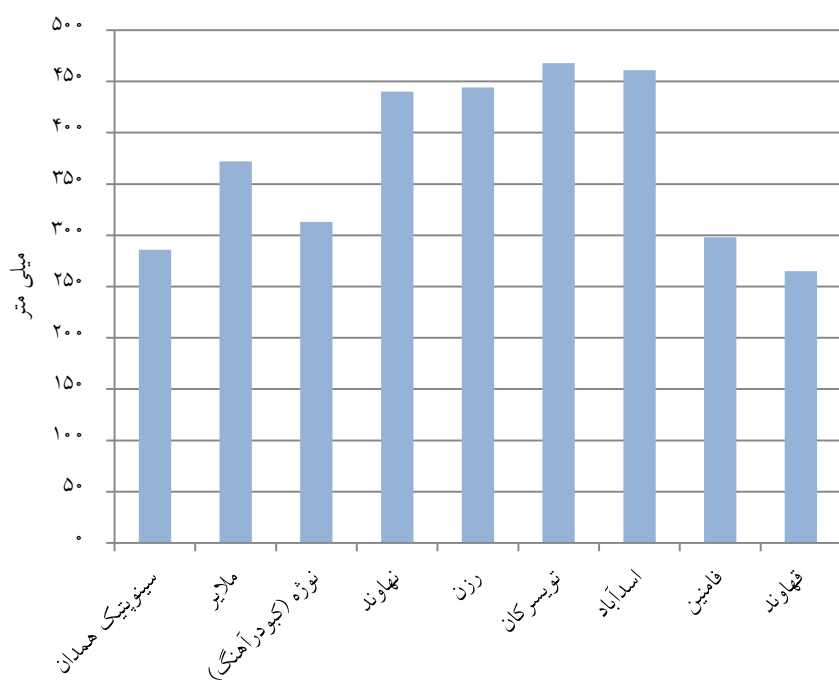
۱-۳- بالاترین بیشینه و پایین ترین کمینه دمای مراکز شهرستان ها: ۱۳۹۷

منبع: جداول ۱-۷

۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۴- میزان بارندگی سالانه مراکز شهرستان ها: ۱۳۹۷

مبنا: جدول ۸-۱